

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. lapkričio 27 d.
(OR. en)

13881/19

SPORT 96
JEUN 127
SOC 732
EMPL 555
SUSTDEV 158
SAN 461

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 13351/1/19 REV 1

Dalykas: Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų
išvados dėl vaikų apsaugojimo sporte

Delegacijoms priede pateikiamos išvados dėl vaikų apsaugojimo sporte, kurias 2019 m lapkričio 21–22 d. priėmė Europos Sąjungos Taryba ir Taryboje (EYCS) posėdžiavę valstybių narių vyriausybių atstovai.

Vaikų apsaugojimas sporte

– Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados

—

TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI
PRIPAŽINDAMI, KAD

1. vaikų apsaugojimas sporte yra būtina sąlyga, kad vaikai laisvalaikio sportuotų ir augtų sportininkais. Be to, vaikystėje turėtų būti išugdoma aktyvi gyvensena. Sportas ankstyvame amžiuje gali padėti užtikrinti piliečių sveikatą, gerovę, gebėjimą dirbti ir socialinę įtrauktį ilguoju laikotarpiu, taip pat ugdyti gebėjimus, įgūdžius ir žinias ir, be kita ko, skatinti aktyvų pilietiškumą;
2. vaikų apsaugojimo teisinės sistemos pagrindas yra Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 19 straipsnio 1 dalis¹. Be to, ES pagrindinių teisių chartijoje pripažįstama, kad vaikai turi teisę į jų gerovei užtikrinti būtiną apsaugą ir globą. Pagal SESV 165 straipsnį sportininkų, ypač pačių jauniausių, fizinio ir moralinio integralumo apsauga yra būdas plėtoti europinę pakraipą sporto srityje, taigi ir konkretus Sąjungos veiksmų sporto srityje tikslas;
3. vaikų apsaugojimas sporte plačiąja prasme turėtų būti suprantamas kaip visų vaikų apsauga nuo žalos, prievartos, smurto, išnaudojimo ir nepriežiūros. Vaiko apsaugojimas apima veiksmus, kuriais padedama užtikrinti, kad visų sporto veikloje dalyvaujančių vaikų patirtis būtų teigiama;

¹ „Valstybės dalyvės, siekdamos apginti vaiką nuo įvairiausio pobūdžio fizinio ar psichologinio smurto, įžeidimų ar piktnaudžiavimo, priežiūros nebuvimo ar nerūpestingo elgesio, grubaus elgesio ar išnaudojimo, įskaitant seksualinį piktnaudžiavimą, kuriuos jis gali patirti iš tėvų, teisėtų globėjų ar kurio nors kito jį globojančio asmens, imasi visų reikiamų teisinių, administracinių, socialinių ir švietimo priemonių.“

4. valstybės narės pripažino, kad saugi aplinka yra būtina vaikų fizinio aktyvumo didinimo sąlyga, ir pastaraisiais metais ėmėsi kelių konkrečių priemonių, kad vaikai galėtų saugiau užsiimti sportine veikla, pavyzdžiui, patobulino teisės aktus ir parengė tikslinius projektus;
5. ES lygmeniu valstybės narės keičiasi gerąja patirtimi, o pagal programą „Erasmus +“ ir Teisių, lygybės ir pilietiškumo programą finansuojami įvairūs projektai. Vis dėlto, darbas ir pastangos šioje srityje turėtų būti dar labiau stiprinami,

MANO, KAD

6. valstybės narės ir toliau turėtų atlikti svarbų vaidmenį formuojant strateginę politiką ir užtikrinti tinkamą vaikų apsaugojimo teisės aktų ir politikos sistemą, taip pat ir sporto srityje;
7. norint pasiekti tvarių rezultatų šioje srityje, reikia glaudaus bendradarbiavimo su vyriausybėmis ir nevyriausybėmis organizacijomis visais lygmenimis. Programa „Erasmus +“ ir kitos ES finansavimo priemonės gali suteikti papildomų išteklių, taip sudarant palankesnes sąlygas įgyvendinti projektus ir kitas iniciatyvas, kuriomis siekiama apsaugoti vaikus sporte;
8. kuriant vaikų apsaugojimo sporte priemones reikia bendradarbiauti su įvairiais sektoriais, pavyzdžiui, švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų, teisingumo, teisėsaugos ir jaunimo sektoriais. Taip pat reikia, kad šiame procese dalyvautų įvairūs subjektai, įskaitant mokyklas, sporto organizacijas ir klubus, šeimas, šeimos gydytojus, trenerius, mokytojus, sporto pareigūnus ir bendraamžius;
9. tarptautinių organizacijų parengtos politikos gairės, kuriomis siekiama nustatyti su vaikų apsaugojimu sporte susijusias problemas, užkirsti joms kelią ir jas spręsti, turėtų būti veiksmingiau platinamos, įgyvendinamos ir stebimos²,

² Pvz., UNICEF tarptautinės vaikų apsaugos sporte priemonės (2016 m.), Tarptautinio jaunimo sporto aljanso rekomendacijos dėl vaikų apsaugos, Europos Tarybos iniciatyva „Pradėkime kalbėti“ ir Tarptautinio olimpinio komiteto priemonių rinkinys „Sportininkų apsaugojimas nuo priekabiavimo ir prievartos sporte“.

*PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPO IR ATITINKAMAI
LYGMENIMIS:*

10. užtikrinti, kad būtų sukurta tinkama teisės aktų ir politikos sistema, įskaitant prevencines pozityvias priemones, taip pat prireikus sankcijų taikymo procedūras, kuriomis būtų galima remti holistinių praktinių priemonių, skirtų vaikų apsaugojimo sporte klausimui spręsti, kūrimą;
11. apsvarstyti galimybę parengti ir sustiprinti sąmoningumo ugdymo, taip pat pradinio ir tęstinio švietimo ir mokymo priemones (pavyzdžiui, politikos gaires, švietimo priemonių rinkinius, elgesio kodeksus, kampanijas ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir patirtimi), skirtas vaikams, šeimoms, sporto organizacijoms, savanoriams, treneriams, instruktoriams, mokytojams ir jaunimo darbuotojams, dirbantiems su vaikais sporto srityje, kad būtų užkirstas kelias fiziniam bei emociniam smurtui ir prievartai;
12. bendradarbiauti su sporto organizacijomis siekiant parengti vaikų apsaugojimo sporte priemones, pavyzdžiui, švietimo programas, elgesio kodeksus, stebėsenos priemones, taip pat smurto ir prievartos prevencijos gaires ir procedūras, įskaitant sistemingą sporto darbuotojų ir, jei reikia, savanorių informacijos apie teistumą patikrinimą³, tinkamus tolesnius veiksmus ir reikiamos paramos vaikams teikimą;
13. skiriant viešąjį finansavimą, peržiūrėti galimus veiksmus remiantis organizacijų įsipareigojimu įgyvendinti vaikų apsaugojimo sporte priemones;
14. sukurti vaikų apsaugos srities komunikacijos kanalus bei pranešimų teikimo mechanizmus, kuriais gali pasinaudoti vaikai, patiriantys smurtą ir (arba) prievartą sporte arba tokios prievartos ir (arba) smurto liudininkai, didinti informuotumą apie juos, taip pat optimizuoti esamų tokių kanalų ir mechanizmų veiksmingumą. Šios priemonės gali būti pagalbos telefono linijos, pokalbiai internetu arba interneto svetainės,

³ Direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija, ypač jos 10 straipsnis.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS, ATSIŽVELGIANT Į JŲ ATITINKAMAS KOMPETENCIJOS SRITIS:

15. kai įmanoma, rinkti informaciją apie smurtą ir prievartą prieš vaikus ir dalytis šia informacija laikantis ES ir nacionalinės teisės aktų, taip pat skatinti naudoti stebėsenos priemonės, kuriomis siekiama įvertinti, kiek yra paplitusios visų rūšių potencialios grėsmės vaikų apsaugojimui sporte, taip pat stebėti, ar atitinkama politika ir procedūros įgyvendinamos veiksmingai;
16. remti tyrimus ir leidinius vaikų apsaugojimo sporte tema, skatinti juos atlikti bei rengti ir platinti šių tyrimų rezultatus bei šiuos leidinius;
17. skatinti – visų pirma sporto organizacijas ir nacionalines valdžios institucijas – keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su apsaugos priemonėmis, įskaitant prevencines priemones, kuriomis būtų apsaugoma nuo seksualinio smurto ir seksualinės prievartos, taip pat susijusiais su tolerantiško ir pagarbaus elgesio skatinimu sporte ir kova su patyčiomis;
18. skatinti bendradarbiavimą su tarptautinėmis vyriausybėmis ir nevyriausybėmis organizacijomis, pavyzdžiui, Europos Taryba ir UNICEF,

PRAŠO SPORTO JUDEJIMO ATSTOVŲ:

19. tinkamais atvejais bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, užtikrinti, kad sportuodami vaikai būtų ir jaustųsi saugūs, kad jie būtų išklausomi ir su jais būtų elgiamasi sąžiningai bei pagarbiai, taip padedant jiems įgyti sveikos savigarbos;
20. kai tinkama, užtikrinti, kad visose rungtynių sistemose būtų atsižvelgiama į vaikų augimo etapus ir lyčių diferenciaciją;
21. įdiegti tinkamas apsaugojimo procedūras, kad būtų išvengta tiek fizinės, tiek emocinės žalos vaikams rizikos;

22. plėtoti mokymą ir parengti aiškias gaires bei taisykles, kuriais būtų užtikrinama, kad sporto organizacijos veiksmingai spręstų vaikų apsaugojimo klausimus, ir imtis priemonių, pavyzdžiui, paskirti nepriklausomą ombudsmeną, privalantį užtikrinti konfidencialumą, kontaktiniu asmeniu, į kurį gali kreiptis vaikai, patiriantys smurtą ir (arba) prievartą sporte;
 23. kai tikslinga, atlikti su vaikais dirbančių sporto darbuotojų ir savanorių asmens patikrinimus laikantis atitinkamų teisinių sistemų;
 24. bendradarbiauti su teisėsaugos institucijomis, agentūromis ir organizacijomis, atsakingomis už vaikų apsaugą, ypač remiant nukentėjusius vaikus.
-

A. Terminų apibrėžtys

Šiose Tarybos išvadose:

1. „vaikų apsaugojimas sporte“ – užtikrinimas, kad visi vaikai būtų apsaugoti nuo fizinės ir emocinės žalos, prievartos, smurto, išnaudojimo ir nepriežiūros. Tai apima tiek vaikų apsaugą, tiek vaikų gerovės skatinimą.
2. „vaiko apsauga“ – asmens, kurio atveju nustatyta, kad jam kyla prievartos, smurto, išnaudojimo ar nepriežiūros rizika, apsauga.

B. Nuorodos

Priimdama šias išvadas, Taryba visų pirma primena:

Europos Sąjunga

1. 1994 m. birželio 22 d. Tarybos direktyva 94/33/EB dėl dirbančio jaunimo apsaugos
2. 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/93/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija
3. Baltoji knyga dėl sporto (2007 m.)
4. Tarybos išvados dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo (2012/C 393/07)
5. Tarybos rekomendacija dėl sveikatinamojo fizinio aktyvumo skatinimo įvairiuose sektoriuose (2013/C 354/01)
6. Tarybos išvados dėl vaikų judėjimo įgūdžių, fizinės ir sportinės veiklos propagavimo (2015/C 419/19)

7. Ekspertų grupės rekomendacijos dėl jaunųjų sportininkų apsaugos ir vaikų teisių apsaugos sporte
8. Vaikų apsaugojimas sporte. ECORYS ir *Thomas More University* atliktas lyginamasis tyrimas
9. 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos
10. ES pagrindinių teisių chartija, visų pirma 24 straipsnis
11. Direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai

Jungtinės Tautos

12. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (1989 m.)
13. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m., visų pirma 16.2 tikslas dėl smurto prieš vaikus
14. Fizinio lavinimo, fizinio aktyvumo ir sporto tarptautinė chartija, UNESCO SHS/2015/PI/H/14 REV, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235409/PDF/235409eng.pdf.multi>
15. Kazanės veiksmų planas. Tarptautinė ministrų ir vyresniųjų pareigūnų, atsakingų už fizinį lavinimą ir sportą, konferencija (MINEPS VI) (Kazanė, Rusijos Federacija, 2017 m.), UNESCO SHS/2017/PI/H/14 REV.

Europos Taryba

16. Ministrų Tarybos rekomendacija CM/Rec(2010)9 valstybėms narėms dėl peržiūrėto Sporto etikos kodekso
17. Ministrų Tarybos rekomendacija CM/Rec(2012)10 valstybėms narėms dėl vaikų sportininkų ir jaunųjų sportininkų apsaugos nuo su migracija susijusių pavojų

18. Europos Tarybos konvencija dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos, CETS Nr. 201
 19. Europos konvencija prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą, CETS Nr. 126
 20. Europos Tarybos konvencija dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis, CETS Nr. 197, Varšuva, 2005 5 16, p. 1–21.
 21. Europos socialinė chartija, CETS Nr. 35, peržiūrėta CETS Nr. 163
-